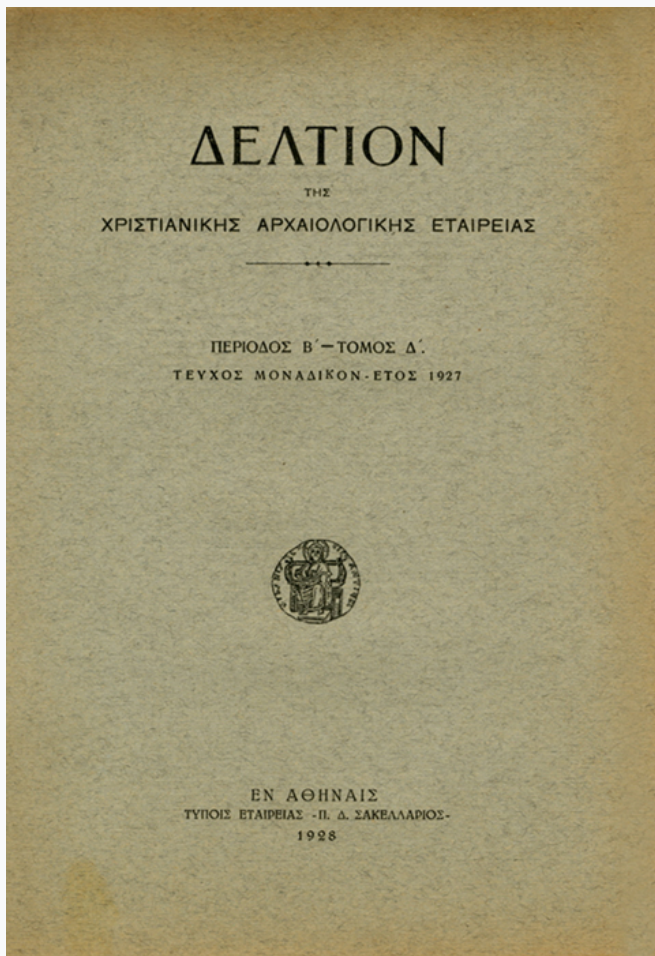

Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας

Τόμ. 4 (1928)

Δελτίον ΧΑΕ 4 (1927), Περίοδος Β'

Βιβλιογραφία

(ΧΑΕ) ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

doi: [10.12681/dchae.1340](https://doi.org/10.12681/dchae.1340)

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (ΧΑΕ). (2013). Βιβλιογραφία. *Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας*, 4, 103-104. <https://doi.org/10.12681/dchae.1340>

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Βιβλιογραφία

Αλέξανδρος ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ

Δελτίον ΧΑΕ 4 (1927), Περίοδος Β' • Σελ. 103-104

ΑΘΗΝΑ 1928

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Π. ΠΑΣΧΑΛΗ

Η ΑΝΔΡΟΣ, ἥτοι *ἱστορία τῆς νήσου ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς*. Τόμος Β' ἀπὸ τῆς Φραγκοκρατίας μέχρι τῆς καθ' ἡμᾶς ἐποχῆς. Ἐν Ἀθήναις Τυπογραφεῖον «Ἑστία» 1927.

Περὶ τοῦ Α' τόμου τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου περὶ Ἄνδρου συγγράμματος διελάβομεν ἤδη πρὸ διετίας ἐν τῷ «Δελτίῳ» τοῦ ἔτους 1926 καὶ ἀνελύσαμεν τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ. Ἦδη ὁ κ. Πασχάλης ἐξέδοτο καὶ τὸν παρόντα δευτέρον τόμον. Ἰσοτίμον καὶ τῆς αὐτῆς σπουδαιότητος πρὸς τὸν πρῶτον, ἴσως δὲ καὶ μεγαλύτερας, διότι ἡ μεσαιωνικὴ ἱστορία τῆς Ἑλλάδος εἶνε καὶ ἡ μᾶλλον σκοτεινὴ, αἱ πηγαὶ δὲ ταύτης εἶνε πολλάκις δυσεύρετοι καὶ οἱ περὶ ταύτην ἀσχοληθέντες ἐλάχιστοι, ἰδίως Ἕλληνες. Διὰ τὸν λόγον τούτων τὸ ἔργον τοῦ κ. Δημ. Πασχάλη ἀναπληροῦ μέγα κενὸν καὶ συγχρόνως ὁ συγγραφεὺς προσφέρει μεγάλην ὑπηρεσίαν εἰς τὸ ἡμέτερον ἔθνος, διότι, ἐὰν οἱ συγγραφεῖς τῆς Δύσεως δείκνυνται τελειῶς ἀμερόληπτοι εἰς τὰς κρίσεις των περὶ τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ κόσμου, ὃν ἐκθύμως καὶ ὁμοφώνως πάντες θαυμάζουσι, δὲν συμβαίνει ὁμως τὸ ἴδιον καὶ περὶ τῆς μεσαιωνικῆς ἡμῶν ἱστορίας, τῆς βυζαντινῆς, καὶ περὶ τῆς φραγκοκρατίας, διότι εἰς τὰς κρίσεις πολλῶν τούτων ἐμφανίζονται δύο στοιχεῖα νέα, σφόδρα τὴν κρίσιν ἐπισκοπιζοντα καὶ ἐπιηρεάζοντα, ἥτοι ὁ ἐθνισμὸς καὶ ἡ θρησκεία, εἶνε δὲ γνωστὸν πῶς ἀμφότερα ταῦτα βαθυτάτα συγκλονίζουσι τὴν ψυχὴν τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν μᾶλλον πεπαιδευμένων καὶ βαθυστοχάστων καὶ τοῦτο δικαίως, διότι παιδιόθεν τὰ αἰσθήματα ταῦτα ῥιζοῦνται εἰς τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ οὕτω δεσμεύοντα τὴν κρίσιν δημιουργοῦσι τὴν τοσοῦτον ὀλεθρίαν «προκατάληψιν».

Ἦτο δὲ εἴπερ τις καὶ ἄλλος ὁ κ. Πασχάλης παρεσκευασμένος εἰς τὴν συγγραφὴν τῆς ἱστορίας τῆς Ἄνδρου καὶ δὴ τῆς τῶν μέσων αἰώνων, διότι πλεῖστα ἔτη τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἀφιέρωσεν εἰς τὴν μελέτην πάντων τῶν εἰς τὴν περίοδον ταύτην ἀναγομένων μνημείων, ὑπάρχει δὲ πληθὺς μονογραφῶν αὐτοῦ καὶ διατριβῶν περὶ τῶν ὁποίων καὶ ὑφ' ἡμῶν αὐτῶν καὶ ὑπὸ ἄλλων εὐφημοτάτη ἐγένετο μνεία. Ἄλλ' ὁ κ. Δημ. Πασχάλης ἐκτὸς τῆς αὐστηροῦς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης καὶ τῆς ὀξυνοίας καὶ εὐρυμαθείας, κέκτηται καὶ ἐν σπάνιον ἔτι δῶρον, ὄπερ δυστυχῶς στεροῦνται πολλοὶ σοφοὶ κατὰ τᾶλλα συγγραφεῖς, ἥτοι τὴν γλαφυρότητα τοῦ ὕφους, ἣτις καλλύνει καὶ ἐξαίρει ἐν ἔργον ἐπιστημονικὸν καὶ τάσσει τοῦτο μεταξὺ τῶν καλλιτεχνικῶν μνημείων ἐνὸς λαοῦ. Εἰς τοῦτο ὁ συγγραφεὺς ἠκολούθησε τὸ παράδειγμα τῶν μεγάλων ἡμῶν προγόνων, οἱ ὁποῖοι ἔδιδον σχεδὸν τὴν αὐτὴν σημασίαν εἰς τὴν ἐξωτερικὴν μορφήν, ὄσσην καὶ εἰς τὴν ἔννοιαν, διότι ἡ γλῶσσα εἶνε τὸ ἔνδυμα τῆς ἰδέας, ὡς δὲ ὥραϊον σῶμα ἀσχημίζει ἀκαλαίσθητος περιβολή, ὁμοίως καὶ σοφὰς ἐννοίας καὶ ὑψηλὰ φρο-

νήματα άσχημίζει άπειρόκαλος και χυδαία γλώσσα ή ύφος έστερημένον άρμονίας, συμμετρίας, ένότητας και έν γένει πάντων τών στοιχείων του καλού.

Άλλ' έκτός του ύφους και της γλαφυράς γλώσσης τό σύγγραμμα του σοφού ιστοριογράφου της Άνδρου εξαίρει και ή εξαίρετική τυπογραφική εμφάνισις, όλως άψογος και καλαισθητικωτάτη, πρός τούτοις δέ και παμπληθείς εικόνες, έξ ών πολλαί όλως νέαι και άνέκδοτοι.

F. PERILLA

DAPHNI. Le monastère. L'église. L'histoire. Les mosaïques. Dessins. Bois, Aquarelles de l'auteur Edition de l'auteur—Salonique 1927.

Είς έξόχως πολυτελές και φιλόκαλον τομίδιον έξέδωκεν ό διαπρεπής Ίταλός ζωγράφος και συγγραφεύς κ. Φ. Περίλλα ιστορικήν και καλλιτεχνικήν περιγραφήν της *Ίεράς Μονής Δαφνίου*. ής ό περίλαμπρος ναός (μετά τών μοναδικών ψηφιδωτών του άποτελεί άληθή άδάμαντα της βυζαντινής τέχνης. Τό βιβλίον ή μάλλον τό λεύκωμα τούτου πρέπει νά γείνη κτήμα και στόλισμα κάθε έλληνικού σπιτιού. Καλλιτεχνικωτέρα εμφάνισις του μνημείου τούτων δέν ήδύνατο νά γείνη.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Γ. ΧΑΛΙΟΡΗ

Η Μονή του Προφήτου Ηλιοῦ. Τό μικρόν, άλλα κομψόν τούτο βιβλιάριον του έν Πειραιεί Καθηγητού κ. Ν. Χαλιορη περιέχει συνοπτικήν περιγραφήν υπό ιστορικήν και άρχιτεκτονικήν έποψιν της έν *Υδρα Μονής του Προφήτου Ηλιοῦ*, ήν ίδρυσε πρὸ 112 έτών ό μοναχός Ίερόθεος, άνήρ εύσεβέστατος και οὔ ή μήμηγ γεραίρεται άνά πάσαν τήν ιστορικήν και ένδοξον νήσον. Πρὸ της ίδρύσεως της ειρημένης Μονής δέν υπήρχεν εκεί ύψηλά ή άπλοῦν « Ερημητήριον», όπου κατέφευγον πολλοί εύσεβεῖς μοναχοί και άσκηταί. Μετά τήν εξιστόρησιν της ίδρύσεως ό συγγραφεύς άρχεται της κατά μέρη περιγραφής του κτιρίου, τούτο δέ ποιεί μετά πολλής άκριβείας και κυριολεξίας, έχων άριστον όδηγόν πρὸς τούτο τήν υπό του Καθηγητού κ. Άναστ. Όρλάνδου έκδοθείσαν «*Μοναστηριακήν Άρχιτεκτονικήν*», ήτις εἶνε σύγγραμμα μοναδικόν εις τό είδός του και τό πρῶτον έν Έλλάδι έκδιδόμενον. Έν γένει τό μικρόν τούτο ποιημάτιον εἶνε άξιον πάσης προσοχής, ό δέ συγγραφεύς του άξιος παντός έπαίνου, ότι παρά τās έπαγγελματικάς αύτου άσχολίας και τό κύριον αύτου διδασκαλικόν έργον, έξεῦρε χρόνον ίκανόν ίνα μελετήση και περιγράψη έν τών πολυπληθῶν έν Έλλάδι βυζαντινῶν ιδρυμάτων, τό όποιον δέν εἶνε μέν λίαν άρχαίον, ούχ ήττον διατηρεῖ άκεραίους τούς κανόνας και τό σχήμα τών καθαρῶς βυζαντινῶν ιδρυμάτων. Εἶθε τό παράδειγμα του φιλομούσου Καθηγητού νά μιμηθῶσι και άλλοι συνάδελφοί του!

A. Φ.